

Sorg- og kriseplan

Poulstrup Friskole og Børnehus

Udarbejdet af Sorg- og krise udvalg, september 2023.

v. Hanne B. Holst, Morten V. S. Pedersen og Mille H. Kristiansen.

Poulstrup Skolevej 1-3, 9760 Vrå

www.Poulstrupfri.net Tlf: 71997103

Indholdsfortegnelse

Elevdødsfald.....side 3

Personaledødsfald.....side 9

En elev mister en af sine nærmeste.....side 10

Ulykker i skoletiden.....side 11

Øvrigt.....side 12

ELEV DØDSFALD

FØRSTE KONTAKT TIL HJEMMET + ORIENTERING PÅ SKOLEN

1.1

Klasselæreren og skoleleder tager kontakt til hjemmet og tager eventuelt på hjemmebesøg for at:

- Få konkrete oplysninger om, hvad der er sket (så rygter kan manes til jorden)
- Aftale om der er oplysninger, der ikke må videregives til skolen/børnene.
- Orienterer om hvad vi/skolen kan gøre for at hjælpe.
- Fortælle hvad der vil ske på skolen i løbet af de(n) første dag(e).
- Afklare om forældrene ønsker at deltage i en del af forløbet.

Blomster medbringes ved evt. hjemmebesøg, ellers sendes de til hjemmet med bud.

1.2

Skoleleder orienterer hurtigst muligt det øvrige personale. Her etableres en fælles forståelse af, hvad der videre skal ske, herunder hvem der gør hvad, og hvilke klasser der skal have "klasselærerdag". Vær her specielt opmærksom på nære venner og kammerater i andre klasser.

1.3

Klasselæreren og anden nær lærer til klassen underretter elevens klasse. Begge lærere bliver i klassen resten af skoledagen:

- tal åbent og konkret om det der er sket
- lad eleverne tale om det de tænker og føler
- krisekassen tages i brug

Skolens kontor kontakter samtlige af klassens hjem for at orientere, sørge for at ingen elever er alene når han/hun kommer hjem. Så vidt det er muligt, hentes eleverne direkte på skolen, når skoledagen ophører. (De små skal ikke i fritidsordning). SFO'en underrettes af kontoret. Kontorpersonalet melder tilbage til klasselærer.

1.4

Øvrige klasselærere underretter samtlige skolens klasser. Der er klasselærerdag i de berørte klasser.

Skoleleder sørger for at alle klasser orienteres om mindehøjtidelighed, som finder sted, dagen efter i gymnastiksalen.

1.5

Pedellen hejser flaget på halvt, når alle er underrettet.

1.6

Skoleleder, præst og klasselærer taler sammen om mindehøjtideligheden, der finder sted den efterfølgende dag for hele skolen (Her synges "du som har tændt millioner af stjerner" og efterfulgt af 1 minuts stilhed).

1.7

Forslag til mail som sendes til alle skolens elever og forældre:

Til alle skolens elever og forældre

Skolen har i dag modtaget den triste besked at _____ er død.

Dette er naturligvis noget, som vi alle, især klassens elever, berøres stærkt af. I de nærmeste dage vil vi derfor bruge megen tid på at tale om det, der er sket. I morgen afholdes en fælles mindehøjtidelighed i gymnastiksalen kl. ____.

Det vil være af stor betydning for børnene, at I også i hjemmet taler åbent om det indtrufne. Hvis der er brug for det, kan I naturligvis kontakte ledelsen eller klasselærer.

Med venlig hilsen

XX Klasselærer og XX Skoleleder

1.8

Klasselæreren og/eller skolelederen spørger de pårørende, ved en senere samtale, om de ønsker at lade elevens klassekammerater deltage i begravelsen.

BEGRAVELSEN

2.1

(Kræver positivt svar på pkt. 1.8)

Klasselæreren / skolelederen sørger for at elevens klasse får besked om deltagelse i begravelsen, når datoen herfor er fastsat. Det bør nævnes, at det er vigtigt, at eleverne har voksne at være sammen med ved begravelsen.

Det vil være godt, at så mange af eleverne som muligt kan være med ved begravelsen, da det kan være af stor betydning for bearbejdningen af sorgen i nærmeste tid.

HUSK: Frivillighed – ikke pres.

Forslag til orienteringstekst (de små klassetrin):

(Dog anbefales det, at **klasselæreren** giver en mere personlig orientering. Heri kan nævnes hvad klassen har lavet i dagene op til begravelsen).

A - Hvis familien ønsker at eleverne deltager i begravelsen:

Det er bestemt at _____'s begravelse finder sted

_____dag den _____ kl. _____ i _____-kirke.

I forståelse med _____'s familie vil klassen kunne deltage i begravelsen. Deltagelsen er naturligvis frivillig, men det ville være godt, hvis så mange som muligt deltager. Dette kan være af stor betydning for bearbejdningen af sorgen i den nærmest følgende tid. Skoleleder, klasselærer og faglærere vil også deltage, men det er vigtigt, at børnene også har en anden voksen med sig.

Skolen sender en båretasket på skolens vegne, og klasselæreren (klassekassen) sender en buket til hjemmet.

Med venlig hilsen

XX Klasselærer og XX Skoleleder

B - Hvis familien ønsker at begravelsen foregår i stilhed:

Det er bestemt at _____'s begravelse finder sted

_____ dag den _____ kl. _____ i _____-kirke.

Familien ønsker at begravelsen foregår i stilhed, - de ønsker således ikke klassens deltagelse. Vi beder jer respektere dette.

Skolen sender en bærebuget på skolens vegne og klasselæreren (klassekassen) sender en buket til hjemmet.

Med venlig hilsen

XX Klasselærer og XX Skoleleder

2.2

Klasselærer: Tal indgående i klassen om hvad der skal ske ved begravelsen. Tal evt. med præsten eller forældrene om forløbet.

Det er vigtigt, hvad enten børnene skal deltage i begravelsen eller ej.

2.3

Klasselæreren sørger for at holde klassen samlet på begravelsesdagen (klasselærer dag), uanset om den skal deltage i begravelsen eller ej. Børn, som har brug for og mulighed for at være sammen med deres forældre, skal have lov til det og holder fri fra skolen.

2.4

Klasselærer: Hvis klassen ikke deltager i begravelsen, holdes der alligevel klasselærerdag + evt. en ekstra voksen / én fra klasseteamet.

2.5

Pedel: På begravelsesdagen hejses skolens flag på halv stang fra morgenstunden.

Skoleleder: Alle klasser orienteres om begravelsen.

Pedel: Efter begravelsen hejses flaget på hel stang.

OPFØLGNING

3.1

Det er meget vigtigt, at klasselæreren får megen støtte og hjælp af ledelsen og kollegaerne. (afhængig af situationen, vurderer ledelsen om der skal afsættes yderligere støtte til klasselæreren/klassen).

3.2

Klasselærer / team: Vær opmærksom på elevernes forskellige sorgreaktioner. Nogle bearbejder hurtigt sorgen, efter at dødsfaldet er kendt. Andre vil først få mærke bare reaktioner nogen tid efter.

Skyldfølelser er typiske udslag af sorgreaktioner hos børn og unge mennesker. Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om de fortsat kan lege og have det sjovt. Både hos børn og teenagere forbindes den tit med "magisk tænkning": Døde hun, fordi jeg sagde hun var dum? Døde han, fordi jeg sparkede ham engang?

I denne sammenhæng er rådgivning og vejledning meget vigtig.

Sorgens fire stadier:

1. *Chokfasen*: varer fra et øjeblik til nogle døgn
2. *Reaktionsfasen* kan vare flere uger
3. *Bearbejdningsfasen* kan vare i over 1 år
4. *Nyorienteringsfasen* vil bestå hele tiden.
Individet vil leve med et ar på sjælen, som aldrig forsvinder.

3.3.

Klasselærer / anden relevant relation: Samtaler i klassen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning. Klasse samtalen kan struktureres på følgende måde:

- a) *Introduktion*
- b) *Fakta*
- c) *Tanker*
- d) *Reaktioner*
- e) *Information*
- f) *Afslutning*

På de ældste klassetrin vil det også være givende med sådanne samtaler i mindre grupper.

3.4 Klasselærer:

Det kan have stor betydning for klassen at:

- Den afdøde elevs stol og bord bliver stående tom i klasseværelset et stykke tid. Der kan også være andre konkrete ting, der minder om vedkommende, som man kan tage vare på.
- Den afdøde elevs grav besøges af den samlede klasse, der medbringes en buket blomster.
- Elevernes initiativer skal høres og respekteres (blomster, lys, breve, tegninger, evt. pyntning af den "tomme elevplads", ønsker om at se ulykkessted)
- Krisekassen skal benyttes.
- Dødsannonce kan udformes.

3.5

Skolesundhedsplejersken, skolepsykologen og skolens præst kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgingsarbejdet.

Det er **ledelsens** opgave at indkalde klasseteamet til møde omkring udarbejdelse af handleplan for sorgprocessen for klassen og den enkelte elev.

3.6

Alle de involverede lærere/pædagoger kan have brug for professionel hjælp og megen omsorg fra kollegaer.

(på nuværende tidspunkt kan Cocuura kontaktes)

PERSONALEDØDSFALD

LIGE EFTER DØDSFALDET

1.1

Skolelederen/ledelsen underretter personalet. Det er ønskeligt at personalet er underrettet så tidligt som muligt. Dernæst møder alle ansatte på skolen, den næstkommende skoledag kl. 07.30 for en fælles orientering og handleplan.

Har man behov for tidligere samtale, kontakter man ledelsen.

1.2

Klasselæreren informerer klasserne.

Hvor det er klasselæreren, der er død, må klassen informeres af en kendt lærer og skolens ledelse. Den kendte lærer og en medlærer bør derefter beholde klassen resten af skoledagen.

Kontoret: Man bør endvidere sørge for, at ingen elever kommer hjem til et tomt hus.

Alle klassens forældre skal orienteres.

Tal konkret om det, der er sket.

Lad eleverne tale om deres følelser og tanker.

1.3

Mindehøjtidelighed.

Pedel: Inden mindehøjtideligheden hejses flaget på halv stang.

Ledelsen/præsten: Kl. XX samles eleverne i gymnastiksalen til mindehøjtidelighed. Der synges sang: Du som har tændt millioner af stjerner. Efterfulgt af 1 minuts stilhed.

1.4

Skoleleder: Der sendes en kortfattet, skriftlig orientering til hjemmet. **Forslag til tekst:**

Klassen har i dag modtaget det tragiske budskab, at _____ er afgang ved døden. Dette er naturligvis noget, vi alle, og i særdeleshed klassens elever, er stærkt berørte af. I de nærmeste dage kommer vi nok til at bruge megen tid på at tale om hvad der er sket. Der har i dag været en kort mindehøjtidelighed på skolen.

Det er af stor betydning for børnene, hvis I i hjemmet taler åbent om det, der er sket.

Venlig Hilsen

XXX Skoleledelsen

1.5

Skolen lukker kl. 12.00, Dette melder ledelsen ud til forældrene.

Alle ansatte kan samles i personalestuen kl. 12.15. og drøfte situationen. Ledelsen bliver tilbage sammen med det personale der har behov for dette.

SFOén vil ligeledes være lukket, ved nødpasning vil der være tilkaldt vikar.

Alt personale, som ikke er på skolen, kontaktes pr. telefon og orienteres.

EN ELEV MISTER EN AF SINE NÆRMESTE

TIDEN LIGE EFTER DØDSFALDET

1.1.

Klasselærer: Ved forældrehenvendelse vedr. begivenheden må klasselæreren finde ud af følgende:

- Hvordan er "historien"?
- Hvordan skete det?
- Hvor skete det?
- Hvordan foregik det (ulykke)?
- Evt. tidspunkt for begravelsen.

Klasselærer/skoleleder: Skolen sender orienteringsskrivelse ud til klassens forældre indeholdende en orientering om hvordan børnene er informeret. I hvilket omfang øn sker forældrene yderligere orientering til klassen?

1.2

Klasselærer: Efter forældrehenvendelsen orienteres de berørte lærere/SFO/kontor og skoleleder.

1.3

Klasselæreren: Under samtalen i klassen fortælles om muligt, hvad der er sket. Forbered kammeraterne på, at eleven kan være mere sårbar end ellers, og at de derfor bør vise hensyn.

Skoleleder: Skolen sender blomster til hjemmet med kondolancekort.

OPFØLGNING

2.1

Klasselæreren spørger de pårørende, ved en senere samtale, om de ønsker at lade elevens klassekammerater deltage i begravelsen.

2.2

Skyldfølelser er typiske udslag af sorgreaktioner hos børn og unge mennesker. Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om de fortsat kan lege og have det sjovt. Både hos børn og teenagere forbindes den tit med "magisk tænkning": Døde hun, fordi jeg sagde hun var dum? Døde han, fordi jeg sparkede ham engang?

I denne sammenhæng er rådgivning og vejledning meget vigtig. Da eleven er fyldt af en masse tanker, kan der komme andre reaktioner som fx:

- faglige problemer
- indadvendthed
- aggressivitet
- holder op med at lege
- overdreven ængstelighed eller pessimisme

Klasselærer: I den følgende tid er det væsentligt, at klasselæreren i samråd med klasseteamet snakker åbent med eleven om sorgen. Det kan der være særligt behov for op til højtider, mærkedage, fødselsdage etc.

ULYKKER I SKOLETIDEN

UMIDDELBART EFTER ULYKKEN

1.1. Personalet:

- Der ringes 112
- Der ydes evt. førstehjælp
- Forældrene kontaktes af personalet/ledelsen
- **Kontoret:** Øvrige elever holdes væk, så der opnås fri passage omkring ulykkesstedet.
 - Elever og personale varsles. Eleverne skal samles hvis muligt.
 - Opmærksomhed på søskende/pårørende der er på skolen.

1.2

Skolelederen orienterer de alle ansatte.

1.3

Skoleleder/klasselærer: Behov for skriftlig meddelelse til de berørte elevers familier vurderes i hvert enkelt tilfælde.

Kontor: Forældre orienteres, ved alvorlig ulykke opfordres der til at der vil være voksne i hjemmet.

1.4

Vigtigt: Vær opmærksom på hvem der har været vidne til ulykken.

UNDERRETNING

2.4

Eleverne skal have ærlige oplysninger om, hvad der er sket.

2.5

Klasselærerne informerer deres klasser.

- * Tal åbent og konkret om det, der er sket
- * Lad eleverne snakke om det, de tænker og føler

2.6 Klasseteamet

- Særlig opbakning omkring berørte klasser. Team frigøres evt. fra andre klasser. -
- Krisehjælp i klassen, evt. Falck-reddere på besøg.
- "Walk and talk"
- Et must at alle i klassen møder op.

ØVRIGT

KRISEKASSE – kan findes kontoret

1.1. INDHOLD

- Lys
- Lysestager
- Vase – kontoret sørger for blomster til klassen.
- Sorg og kriseplan
- Tændstikker

KRISEPSYKOLOG

Der tages hurtigt beslutning om, hvorvidt der skal indkaldes en krisepsykolog til personalet. Evt. kan Cocuura kontaktes.

KONTAKT TIL PRESSEN

Enhver kontakt til pressen kan alene ske gennem bestyrelsesformanden og/eller skoleleder.

AFRUNDING

Hele beredskabsplanen skal betragtes som vejledning og støtte. Det der er væsentligt er, at du som lærer/ansat føler dig forpligtet til at handle.

Hvis du følelsesmæssigt ikke synes, du magter opgaven – skal du kontakte **ledelsen**.